

רע"פ 1659/14 - רן חכים נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1659/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: רן חכים

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 23.1.14 בעפ"ת 20888-01-14 שניתן על ידי כבוד השופט ר' בן-יוסף

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

החלטה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (השופט ר' בן-יוסף) בעפ"ת 20888-01-14 מיום 23.1.2014, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב-יפו (השופט ע' נהרי) בפ"ל 5424-01-12 מיום 24.12.2013.

רקע והליכים

2. נגד המבקש הוגש לבית משפט השלום לתעבורה בתל אביב-יפו כתב אישום בו הואשם בעבירת נהיגה בשכרות ותחת השפעת סמים, לפי סעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה) + סעיף

עמוד 1

39א לפקודת התעבורה + סעיף 38(1) לפקודת התעבורה + תקנה 26(2) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961. על פי עובדות כתב האישום, ביום 26.12.2011 נהג המבקש ברכבו, וכאשר נעצר נצפה משליך מידו הימנית חומר שחשוד כסם מסוכן מסוג מריחואנה. כאשר המבקש נדרש כדין למסור דגימת שתן לצורך בדיקת שכרות, הוא סירב למסרה.

3. ביום 24.12.2013 הרשיע בית משפט השלום לתעבורה את המבקש, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. המבקש טען כי לא נהג ברכבו, אלא רק ישב וניקה אותו, וכי הנייר אותו השליך הוא מגבון שהשתמש בו לניקוי הרכב. עוד הוא טען כי לא היה חשד סביר שהצדיק דרישה ממנו לתת דגימת שתן. בית משפט השלום לתעבורה דחה טענות אלה, והעדיף את גרסת התביעה. באשר ליסוד הנהיגה קבע בית משפט השלום כי הוא מעדיף את גרסת עדי התביעה לפיה נסעו אחר המבקש טרם עצרו אותו, וכן קבע כי אף אם היה מעדיף את גרסת המבקש, אין בכך כדי לשנות מהקביעה באשר לאשמתו, כיוון שלטענתו, ישב ברכבו המונע. לכן, שלט בהגה בעודו תחת השפעת סם מסוכן, והסכנה מהתנהגותו נותרה בעינה. עוד הוסיף בית המשפט כי המבקש ציין שהגיע אל רכבו באמצעות נהיגה באופנועו, פעולה שגם היא בגדר "נהיגה". באשר לחשד הסביר, קבע בית משפט השלום לתעבורה כי התעורר חשד סביר שהצדיק את דרישת דגימת השתן, בשל ארבעה היבטים מצטברים: הראשון, התרשמותו של השוטר מהתנהגותו והבעת פניו של המבקש תוך כדי נהיגה. השני, העובדה שהמבקש נצפה משליך נייר מקופל מחלון הרכב. השלישי, אמרתו של המבקש לשוטר כי "השליך 'קסטה'" (עמוד 5, שורה 27 להכרעת הדין) וכן אמרתו הנוספת לשוטר "תפסת, תפסת" (שם). והרביעי, התרשמותו של השוטר כי מהמבקש נדף ריח המוכר לו מעבודתו במשטרה כסם. עוד קבע בית המשפט כי מעדויות השוטרים ורישומיהם עולה כי מדובר בדברים שלא ייתכן שלא שמעו מהמבקש עצמו. בנוסף לכך, עמד על כך שהשוטרים נהגו במבקש בסבלנות, ונתנו לו מספר הזדמנויות למסירת דגימת שתן, גם לאחר התייעצות עם עורך דינו, וזה עמד על סירובו. עוד ציין כי למבקש היו מספר גרסאות באשר למעשיו ברכב, מה שהפחית ממהימנותן.

4. באותו היום טענו הצדדים לעונש, ובית המשפט גזר את דינו של המבקש. בגזר הדין עמד בית המשפט על כך שלמבקש, למרות ותק נהיגתו הקצר, שבע הרשעות קודמות לחובתו, שגם אם נעברו בעת שנהג באופנוע, חומרתן עדיין עמן. עוד ציין כי בעברו הרחוק רישום פלילי בגין אחזקה/שימוש בסמים לצריכה עצמית ואחזקת נכס החשוד כגנוב. בית המשפט התייחס גם לנסיבותיו האישיות של המבקש, שכללו את השפעת מצבה הבריאותית הקשה של אמו עליו. בית המשפט עמד על חובת פסילת המינימום של שנתיים שקבע המחוקק לעבירה בה הורשע המבקש. לאחר שקלול השיקולים האמורים, גזר בית משפט השלום לתעבורה על המבקש קנס בסך 2,500 ש"ח, פסילת רישיון למשך 22 חודשים בפועל (28 חודשים בניכוי ששה חודשי פסילה מנהלית), וכן פסילת רישיון על תנאי.

5. המבקש ערער על הכרעת הדין וגזר הדין לבית המשפט המחוזי. בערעורו טען כי לא התקיים חשד סביר לדרישת דגימת שתן, ואין די בכך ש"נקלע למקום מסוים ולזה מתווספות קביעות שגויות שנעשו על ידי השוטרים בשטח [...] [כדי] להקים אפריורית חשד סביר נגדו" (פסקה 6 לערעור). המבקש טען כי עמד ליד רכבו בצד הדרך וניקה אותו. באשר לחומר שחשוד כסם, טען כי לא הוכח ככזה, והתיק המשטרתי לעניין זה נסגר. עוד ציין כי נערך חיפוש ברכבו, כשלא שנאמר לו שיש לו הזכות לסרב לחיפוש. כן טען כי גרסאות השוטרים סתרו זו את זו, בזמן שגרסתו קוהרנטית ואמינה. לחילופין, טען המבקש כי בית משפט השלום לתעבורה החמיר עמו יתר על המידה בגזר דינו, שגה מהותית כאשר לא קבע את מתחם הענישה לפי תיקון 113 לחוק העונשין וכן שגה כשלא הביא בחשבון את שיקולי שיקומו של המבקש, בייחוד לאור הזמן הרב שחלף ממועד ביצוע העבירה.

6. ביום 23.1.2014 דחה בית המשפט המחוזי את ערעורו של המבקש. לעניין החשד הסביר, בית המשפט המחוזי ציין כי הוא אינו "מסכים לכל אותן ארבע נקודות שנקט בהן בית משפט קמא" (עמ' 3, שורה 1 לפסק הדין), אך

קבע שבהשלכת הנייר המקופל ובאמרת המבקש לשוטרים מיד לאחר מכן, יש די כדי לבסס חשד סביר. גם לעניין הנהיגה, לא מצא בית המשפט המחוזי מקום להתערב, וקבע שערעורו של המבקש מבוסס כולו על שאלות עובדתיות וממצאי מהימנות, שבוססו על חומר הראיות שהובא בפני בית משפט השלום לתעבורה, ואין מקום להתערב בהרשעה. לעניין גזר הדין, קבע בית המשפט המחוזי כי אף שאין מדובר בענישה קלה, היא אינה מצדיקה את התערבותו, והיא הולמת את הנסיבות.

הבקשה

7. המבקש טוען כי עניינה של הבקשה חורג מעניינו הפרטני, ומעלה שאלה בעלת חשיבות משפטית וציבורית, והיא "אותו חשד סביר אשר הצדיק ואפשר מבחינה חוקית, לשוטרים לבקש את ביצוע בדיקת השתן" (פסקה 4 לבקשה), טענתו היא כי אמרתו לשוטרים והשלכת הנייר אין בהן כדי לבסס חשד סביר, וכי אותה אמרה היא ראייה שהושגה שלא כדין, כיוון שנאמרה לאחר שעוכב והיה חשוד בעיני השוטרים, ולמרות זאת לא הזהירו אותו על זכויותיו.

הכרעה

8. אין בידי להיעתר לבקשה לרשות ערעור. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן המקרה מעלה סוגיה או טענה בעלת חשיבות כללית, משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)).

9. טענה אחת שמעלה המבקש היא כי אמרתו והשלכת הנייר מהחלון לא ביססו חשד סביר לבקש ממנו דגימת שתן. טענה זו, שהעלה גם בבית המשפט המחוזי, היא טענה שהכרעה בה נטועה בעובדות המקרה. הלכה היא כי ערכאת הערעור לא תתערב ללא סיבה כבדת משקל בממצאים העובדתיים שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית (ראו: ע"פ 2932/00 אלמקייס נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(3) 102 (2001)). הלכה זו מקבלת משנה תוקף שעה שמדובר בגלגולו השלישי של ההליך, ולא מצאתי לשנות ממנה בעניינו של המבקש. טענות המבקש נבחנו על ידי שתי ערכאות, שלגבי שני עניינים אלה הגיעו לאותן המסקנות (לא כך באשר לעניינים אחרים, כפי שעולה מפסק דינו של בית המשפט המחוזי). מהחומר שהוצג בפניי, גם לטעמי די באמרה ובהשלכת הנייר מהחלון כדי לבסס חשד סביר.

10. טענה שנייה שמעלה המבקש היא כי אמרתו היא ראייה שהושגה שלא כדין, כיוון שאמר את הדברים לאחר שהיה ברור שהוא חשוד, אך ללא שהוזהר כדין. גם טענה זו מבוססת על ממצאים עובדתיים אשר היו בפני בית משפט השלום לתעבורה ובית המשפט המחוזי. המבקש מבסס את טענתו על כך שהשוטרים אמרו בעדותם בבית המשפט כי "נעמדו ליד הרכב החשוד" (פסקה 13 לבקשה), ומסיק מכך שמבחינתם היה מוגדר כ"חשוד". מעבר לחזרה על הכלל שצוין לעיל, שהגיונו בולט בטענה זו, אציין שמסופקני כי ניתן ללמוד מהעדויות האמורות את אשר נטען.

11. סוף דבר, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ט' באדר ב' התשע"ד (11.3.2014).

שׁוֹפֵט
